

BASISMATERIALEN VOOR SPEELPLEINEN INFOBROCHURE

Inhoud

Basismaterialen voor speelpleinen Infobrochure.....	1
Voorwoord.....	2
Opbouw van de brochure.....	3
Organisatiemateriaal.....	5
Materiaal voor de dagelijkse werking.....	5
Voor de kleine en grote pijntjes – de EHBO-koffer.....	6
Op uitstap! Toch goed voorbereid?.....	7
Onderhoud en opslag van materiaal.....	7
Keukenmateriaal.....	8
Spel- en speelmateriaal.....	8
Bewegingsmateriaal.....	8
Zintuiglijk materiaal.....	10
Fantasie materiaal.....	11
Creativiteits- en expressiemateriaal.....	12
Gezelschapsspellen.....	14
Taal- en denkspelen, plezier met een boek, puzzels.....	15
Bouw- en constructiemateriaal.....	16
Waar kan ik het vinden?.....	18

VOORWOORD

Beste speelpleinorganisator,

Je hebt besloten om een speelpleinwerking op te starten. Proficiat! De eerste stap naar een fantastische vakantie voor kinderen is al gezet!

Eén van de succesfactoren voor deze leuke vakantie is het aanbieden van speelimpulsen aan de kinderen. Deze speelimpulsen komen van animatoren, de omgeving en het materiaal. Deze brochure is handleiding die u kan helpen bij het aankopen van duurzaam, prikkelend en kwalitatief materiaal voor het speelplein.

Veel speelpleinen investeren terecht in een goed georganiseerde materiaalruimte en kopen jaarlijks nieuwe, frisse materialen aan. Sommige speelpleinen starten nog maar pas op en zijn nog zoekende naar een goed basisaanbod voor hun werking. Deze startende speelpleinen willen wij begeleiden om hun speelplein om te toveren tot een plek waar kinderen een fijne en leerrijke vakantie beleven. Deze infobrochure ondersteunt je in de aankoop van je basismateriaal.

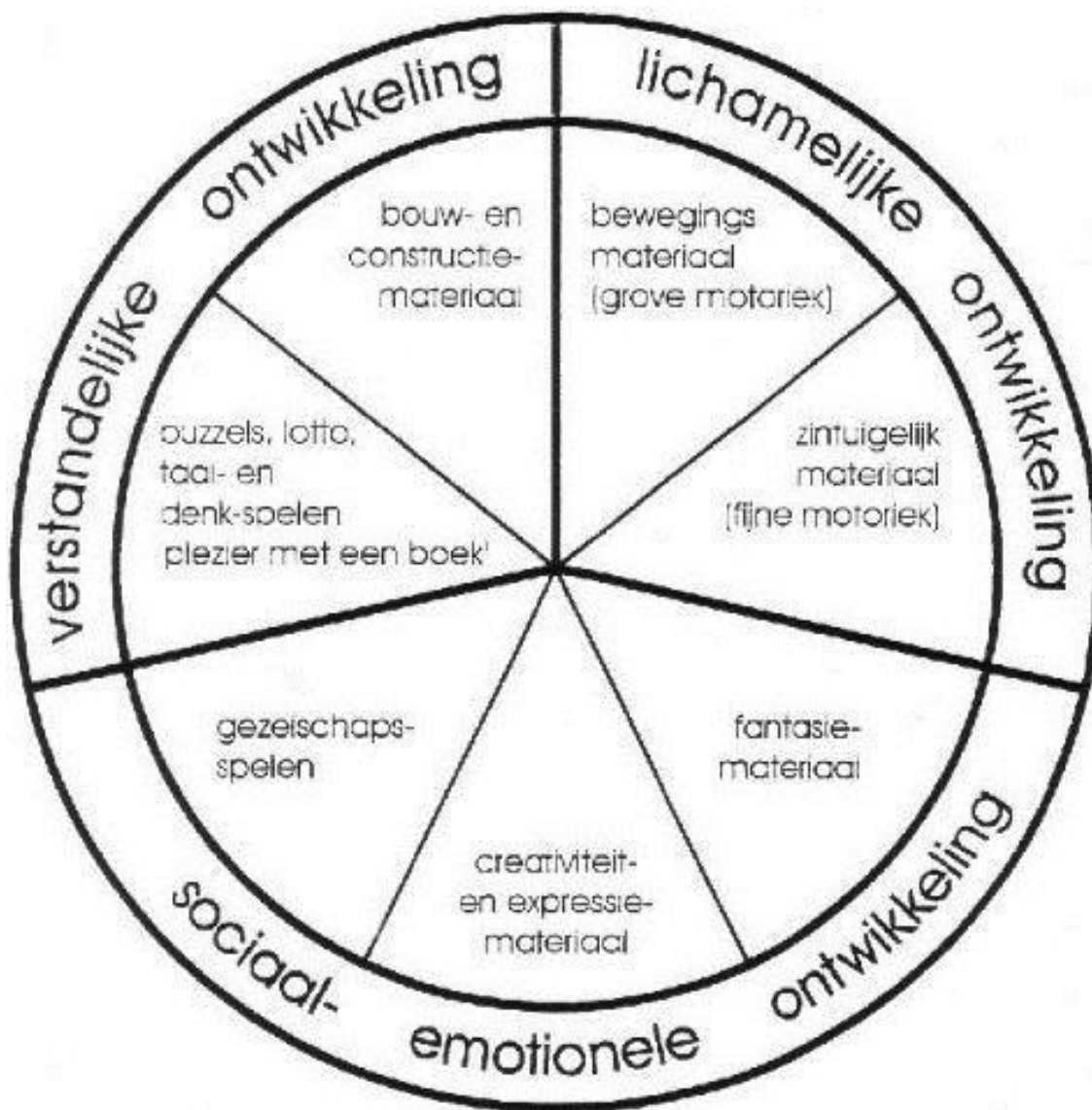
Veel spelplezier,

Het speelpleinteam

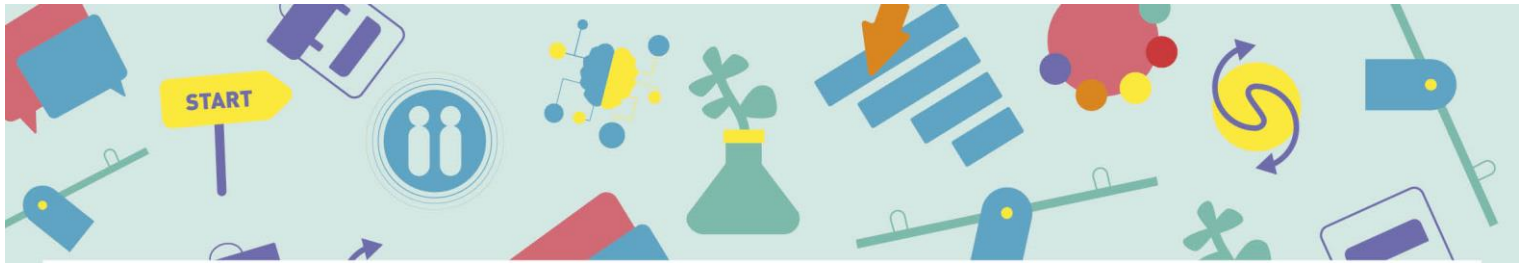
OPBOUW VAN DE BROCHURE

Deze brochure is opgebouwd aan de hand van de speelgoedschijf¹. De speelgoedschijf verdeelt het spel- en speelmateriaal op in 3 categorieën van materialen die de verstandelijke, lichamelijke en sociaal-emotionele ontwikkeling stimuleren. Dit is geen strakke verdeling: elk soort materiaal beïnvloedt meestal elk ontwikkelingsniveau. Fantasiemateriaal stimuleert bijvoorbeeld ook taal en denken, maar de klemtoon ligt bij dit materiaal op de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Deze categorieën zijn een hulpmiddel om een gevarieerd materiaal aanbod op het speelplein te voorzien. Voordat het speelplein overgaat tot het aankopen van materiaal brengt het best in kaart welke materialen aanwezig zijn op de school.

¹ www.speelotheek.net

We maken ook een onderverdeling in *hoe* je het materiaal kan bekomen:

- **Speelgoed** dat je kan kopen in een speelgoedwinkel of een spellenwebsite:
Dit is voor startende speelpleinen vaak de meest evidente keuze. Kies voor duurzaam materiaal waarvan de context nog niet vastligt. Houten blokken in eenvoudige kleuren zijn een meer duurzame keuze dan een plastic prinsessenhuis. Kies voor stevige materialen en materialen die voor verschillende activiteiten gebruikt kunnen worden.
- **Echte materialen** voor volwassenen
Als kind was je zeker en vast geïnteresseerd in de spullen van je ouders: de make-up van mama was off-limits, papa zijn tuinmateriaal mocht je niet gebruiken (want je had toch een speciaal schopje voor kinderen?), opa zijn vergrootglas en de oude verhuisdozen op de zolder. Echt materiaal is vaak duurzamer en trekt meer de aandacht van kinderen dan de plastic mini-versie.
- **Kosteloos waardevol materiaal**
Flessendopjes, toiletrolletjes, krantenpapier belanden in de meeste huizen bij het afval. Dit "afval" is een dankbaar materiaal voor het speelplein. Betrek ouders en (hoofd)animatoren in het verzamelen van deze materialen. Bij de lokale handelaars belanden veel materiaalwaarden in de vuilbak. Neem contact op met meubelzaak, gordijnenwinkel, kunsthandel, .. en vraag gerust of er materiaal wordt weggegooid dat voor het speelplein gebruikt kan worden. Het speelplein zal overspoeld worden met o.a. restjes tapijt, behangpapier, ...
Elk materiaal kan gebruikt worden om mee te spelen, je hebt enkel een beetje fantasie nodig (en dat hebben kinderen in overvloed!)

Meer info hierover vind je terug bij 'waar kan ik het vinden?'

Nog enkele tips bij het maken van je keuze:

- Zoek materiaal dat aansluit bij de *leeftijd* en het *ontwikkelingsniveau* van het kind.
- Houd rekening met de *veiligheid* van het materiaal, zeker als je het gaat gebruiken in een groep.
- Het speelgoed moet de *fantasie* voldoende prikkelen. Hierbij geldt: hoe meer 'af' het speelgoed is, hoe minder er aan de fantasie van het kind wordt overgelaten. Een kind wordt bij het neerzetten van een paar stoelen en doeken meer uitgedaagd in zijn fantasie dan bij het neerzetten van een kant en klaar koepeltentje. Neem liever reuze blokken in een eenvoudige kleur en stevig materiaal dan een pakket om een kasteel ineen te steken.
- De *hoeveelheid* en *variatie* zijn bepalend voor de spelmogelijkheden. Bij teveel speelgoed wordt het moeilijk om te kiezen, bij te weinig mist het kind de uitdaging
- Het speelgoed moet tegen een stootje kunnen, het is frustrerend als een stuk speelgoed na twee keer spelen stuk is. Ga bij voorkeur op zoek naar *duurzaam* en *ecologisch* materiaal.

Naast spel- en speelmateriaal heb je vast en zeker ook andere materialen nodig. Ook deze zullen in de brochure aan bod komen. Denk maar aan materiaal dat je nodig heb voor administratieve doeleinden, EHBO, hesjes voor uitstappen,... Dit vind je terug onder de noemer 'organisatiemateriaal'.

ORGANISATIEMATERIAAL

MATERIAAL VOOR DE DAGELIJKSE WERKING

De dagdagelijkse werking van je speelplein vraagt een beperkte administratie. Dit kan gaan van het bijhouden van uitgewerkte spelfiches en verslagen van vergaderingen tot het maken van vlugge notities. Klein kantoomateriaal wordt dan ook vaak gebruikt door de animatoren. Het is natuurlijk ook handig om bepaalde elektronische of elektrische apparatuur te hebben op je speelplein: een streepje muziek, een film, een special effect, ... er zit meer elektriciteit in het speelplein dan je denkt! Daarnaast is een goede internetverbinding onontbeerlijk. Communicatie met animatoren, ouders en partners gebeurt meer en meer via digitale weg.

Ouders zijn steeds benieuwd naar wat hun kinderen vandaag op het speelplein zullen doen. Een bord bij de onthaalruimte is hierbij een handig hulpmiddel om het dagprogramma voor te stellen of om foto's op te hangen. Een bord in het animatorenlokaal gebruik je om de weekplanning of andere praktische afspraken op te noteren. Daarnaast investeer je best in een bord op wielen dat gebruikt kan worden tijdens activiteiten.

Klein kantoor materiaal		Grote borden en toebehoren	Informatica / elektronica
Balpen	Kleefband	Whiteboard / schoolbord/ grote vellen wit papier (of rollen behangpapier)	Computer / laptop met internetverbinding
Schrijfpotloden, gommen en slijpers	Lijmstick	Whiteboardstiften / wit en gekleurd krijt / alcoholstiften	Projector (en scherm of doeken)
Post-its	Duimspijkers, magneten	Prikbord / magneetbord	Scanner en printer
Perforatoren	Lamineermachine & lamineerhoezen	Bordenvegers	Muziekinstallatie, microfoon, MP3 kabels, radio's
Latten	Papier: printpapier, kladpapier, cursusblokken ...		Spots & podiumklemmen
Nietjesmachines & nietjes	Enveloppen		Megafoon
Elastiekjes	Paperclips		Verlengkabels
			GSM van het speelplein, Walkie Talkies

Tip: denk ook na over de inrichting van het animatorenlokaal of de onthaalruimte. Misschien is het leuk om ergens een paar zeteltjes te zetten zodat de animatoren en ouders 's morgen nog wat kunnen genieten van een koffietje? Een goed koffiezetapparaat en een waterkoker zijn ook altijd erg handig om de vermoeide animatoren wakker te maken.

VOOR DE KLEINE EN GROTE PIJNTJES – DE EHBO-KOFFER

Op elk speelplein is een EHBO koffer onmisbaar! De EHBO koffer kan je best een vaste plaats geven in het animatorenlokaal. Een apart EHBO lokaaltje hoeft niet maar kan wel handig zijn.

De inhoud van een EHBO koffer kan qua kostprijs vrij hoog oplopen. Ga zeker op zoek naar de generische varianten bij de apotheek. Er zijn ook heel wat online apotheken die aan huis leveren.

Wil je professioneel advies in het samenstellen van een koffer op maat? Dan kan je beroep doen op verschillende firma's die koffers op maat aan huis leveren en bijvullen op aanvraag. De EHBO boxen van de VGC administratiehuizen worden bijvoorbeeld gemaakt en gecontroleerd door Covarmed bvba (www.covarmed.be).

Herbruikbaar materiaal		Verbruiksmateriaal		Producten	
Stompe schaar		Kleine en grote drukverbanden		Ontsmettingsmiddel	
Veiligheidsspelde		Plastic handschoenen		Zalf voor de verzorging van blauwe plekken	
Thermometer		Kleine en grote sterilele kompressen		Brandwondenzalf	
Splinterpincet		(wegwerp)washandjes		Zalf ter verzachting van brandwonden	
Driehoeksverband / mitella		Pleisters (kleine pleisters, pleisters op rol, waterafstotende pleisters)		Handontsmetting	
Herbruikbare coldpacks		Verbanden (kripwindels, fixatiewindels, steunverbanden)		Oogspoeling	
Isothermische deken		Vingerverband		Druivensuiker	
Tekentang		Zijden kleefpleisters		Zonnemelk en aftersun	

En uiteraard de koffer zelf! Voorzie een stevig exemplaar dat tegen een stootje kan en waar alles wat je nodig hebt in past. Voeg eventueel een handleiding toe.

OP UITSTAP! TOCH GOED VOORBEREID?

Op uitstap moet je opvallen, je wil je kinderen herkennen of laten herkennen, in de eerste plaats voor hun veiligheid. Loopt er toch een kindje verloren? Dan kan een polsbandje met het GSM-nummer van de animatoren wel eens heel handig zijn.

- Fluo hesjes
- Polsbandjes
- GSM voor noodgevallen
- Mini EHBO zakje: 10 steriele kompressen, 2 windels, 5 vingerpleisters, pleister op rol, reinigingsdoekjes, 1 paar wegwerphandschoenen, 1 schaar, 1 splinterpincet en 1 handontsmetting

Tip: maak op het begin van het speelplein voor elke groep al 1 EHBO-zakje aan en steek het in een handige zak (bijvoorbeeld een buidelzakje). Hand dit op in het animatorenlokaal.

ONDERHOUD EN OPSLAG VAN MATERIAAL

Investeren in goed materiaal betekent ook investeren in het onderhoud en opslag van dit materiaal. Zo gaat alles langer mee en kan je er langer van genieten. Hier vind je een aantal dingen terug die nuttig zijn op een speelplein voor de kleine en grote herstellingen, onderhoud en grote constructies. Een goed georganiseerd 'materiaalkot' is belangrijk om alles snel terug te vinden (hoewel een dosis gezonde chaos ook mag, dat stimuleert de spelideeën van de animatoren). Voorzie de dozen en tonnen wel van duidelijke markeringen zodat opruimen vlotter verloopt.

Onderhoud materiaal:

- Boormachine
- Colsonbandjes
- Compressor voor (fiets)banden en ballen of een goede fietspomp & ballenpomp
- Cuttermessen / zakmessen
- Grote goed uitgeruste gereedschapskist
- Kniptang
- Smeermiddel voor (fiets)kettingen
- Stevige tape
- Zaag
- ...

Opslag:

- Dozen (met en zonder deksel)
- Kasten
- Koffers
- Rekken
- Tonnen
- ...

Poetsgerief:

- Allesreiniger
- Emmers
- Handdoeken
- Microvezeldoeken
- Sponzen
- Stofzuiger
- Vegers
- Vloerwissers & dweilen
- Vuilblik en borstel
- ...

KEUKENMATERIAAL

Kinderen koken zeer graag, zeker als het hun lievelingsgerechten zijn! Dit kan gaan van fruitbrochettes maken tot pannenkoeken bakken. Ook menig animator houdt ervan om tijdens een animatorenactiviteit iets lekkers klaar te maken en laat ons vooral dat kopje koffie of thee tijdens de pauze niet vergeten!

Onmisbaar in de speelpleinkeuken:

- Aardappelmesjes
- Bakset: cakevormen, muffinvormen, deegroller
- Bestek
- Blikopener
- Herbruikbare plastic bekens
- Herbruikbare plastic borden
- Kinderkookboeken
- Koffie en thee
- Koffiemachine
- Kommen
- Kookpotten (45cm)
- Kookpotten en -pannen
- Microgolfoven
- Mixer / klopper
- Oven(tje) – kan ook gebruikt worden voor knutseldeeg
- Snijplankjes
- Soeplepel, houten lepel, spatel,....
- Tassen en glazen
- Verplaatsbare elektrische kookplaat
- Waterkoker

Vergeet ook zeker niet de ingrediënten aan te kopen voor je kookactiviteit en ga altijd na of je al het materiaal hebt dat je nodig hebt om, bijvoorbeeld, die lekkere soep te maken.

SPEL- EN SPEELMATERIAAL

En nu het onderdeel waar het om draait: het spel- en speelmateriaal voor op de speelpleinen. Zoals in het voorwoord uitgelegd vind je hier een onderverdeling op soorten materialen (expressiemateriaal, bewegingsmateriaal, gezelschapsspellen,...). Stel je bij deze lijst altijd eerst de vraag of je het niet ergens kan vinden of tweedehands kan kopen vooraleer je investeert in nieuwe materialen. Vaak hebben ouders, familieleden, buurtbewoners nog wat in hun kelder of zolder staan waar ze graag van af willen. Als er ideeën en tips zijn om deze lijst aan te vullen met echte materialen of vindmaterialen, zal dit er ook bij vermeld worden. Deze lijst is natuurlijk niet exhaustief, maar wil wel een richting geven in de mogelijk aan te kopen of te zoeken materialen voor jouw speelplein.

BEWEGINGSMATERIAAL

Hier vind je alle materialen waarbij kinderen volop in beweging zijn en de grenzen van hun eigen lichamelijk kunnen verleggen. We maken een onderscheid tussen grofmotorisch, rollend en sportmateriaal. Fijnmotorisch materiaal kan je terugvinden bij zintuiglijk, constructie- of creatief materiaal. Voorzie zowel materiaal voor kleuters als voor grotere kinderen. Denk ook na over het onderhoud van het materiaal: smeermiddel voor kettingen, een goede fietspomp (of compressor) en ander herstelmateriaal is een must!

ALGEMENE BENODIGDHEDEN

- Afbakeningslint of -kegels
- Blinddoeken of stukken lint/oude dassen
- Parcoursmateriaal: stoelen, autobanden, linten, kegels, kruiptunnel,...
- Vestjes of linten om verschillende groepen aan te duiden

GROVE MOTORIEK

- Ballonnen
- Blaaspijpen
- Circusmateriaal
- Evenwichtsspelen: bilibo, balanceerschijven, stelten, loopklossen, kangoeroebal, ...
- Groot zeil en bruine zeep (om lekker op te kunnen glijden)
- Hoepels
- Samenwerkingsmateriaal: parachute, reuze bal, zomerski's,...
- Springelastieken
- Springtouwen in verschillende maten, best zonder handvaten
- Trektouw
- Werp en vangspelen: frisbee, scatch, ...
- Zakloopzakken
- ...

Tip 1: circusmateriaal zal je ook kunnen uitlenen bij de VGC!

Tip 2: blaaspijpen maak je makkelijk zelf met smalle PVC-buizen en een goede zaag (wel even afschuren hoor)

ROLLEND MATERIAAL

- Fietsen
- Gekke fietsen
- Go-carts
- Loopfietsen
- Rolschaatsen/inlineskates
- Steps
- ...

Tip: voorzie ook dingen voor de inkleding van deze spelmaterialen. Dit vind je terug bij 'fantasiemateriaal'

SPORTMATERIAAL

- Badmintonset
- Hockeyset
- Honkbalset
- Tennissets
- Verschillende soorten ballen in alle vormen en maten!
- ...

Tip 1: een shuttle op het dak? Een tennisbal bij de burens? Geen probleem! Voorzie voldoende reserve (en bel even aan bij de buurman)

Tip 2: speel je nog graag een andere sport? Voeg het dan gerust toe! Je mag uiteraard zelf ook plezier beleven op het speelplein

ZINTUIGLIJK MATERIAAL

Via zintuiglijk materiaal kunnen de kinderen op je speelplein verschillende ervaringen opdoen via de 5 zintuigen: tast, reuk, gehoord, smaak en zicht. Dit komt vooral aan bod bij de kleinste kinderen: baby's, peuters en ook nog kleuters. Maar ook oudere kinderen gebruiken hun zintuigen: denk maar aan spelletjes met zaklampen, modderspel, verven met natuurlijke materialen... Vaak wordt dit zintuiglijk materiaal gebruikt tijdens creatieve activiteiten, bewegingsspel en rustmomenten. Voorzie buiten specifiek zintuiglijk materiaal ook een ruimte of plekje op je plein waar de kinderen even tot rust kunnen komen, kunnen snoezelen en ontspannen.

Hier vind je enkele materialen terug die je kan gebruiken om kinderen tijdens bepaalde activiteiten zintuiglijk te prikkelen of om je snoezelhoek in te richten. Neem ook zeker een kijkje op sociale media zoals Pinterest, daar vind je een grote hoeveelheid aan leuke kosteloze ideeën!

Tast	Reuk	Gehoer	Zicht	Smaak
Voeldozen	Geurpotten	Windklokkenspel, belletjes aan de deur ...	Speciale lampen (ufo-lamp, lavalamp, glitterlamp, kerstverlichting ...) Vergrootglazen	Smaaktestjes
Zand, klei, water, slijm, maanzand, kinetisch zand, rijst, schuim, pasta, modder, papiersnippers, confetti ...	Kruiden (verven met kruiden, kruiden toevoegen aan materialen voor tast ...)	Geluidsmuur (vol met potten, raspen, bestek ... waar de kinderen volop kunnen experimenteren)	Projector of zaklampen (voor bv. Schaduwspeel)	Dingen om te eten/proeven
Comfortabele kussen, zitzakken	Geurige planten	Geluidenmemory (kleine kokertjes vullen)	Lichtbak (bv. Strooi eens zand op een lichtbak en maak tekeningen)	Kookgerief om te experimenteren
Voelmuur (met schuurpapier, verschillende stofjes ...)	Wierook of een andere geurverspreider	Muziekinstrumenten	Kleuren mengen (licht, verf ...)	
Massagemateriaal (vb. knickers, tennisballen, noppenballen, massagebeestjes ...)		Rustige muziek	Verf toevoegen aan materialen die gebruikt worden voor tast	

Tip: niet veel plaats op je speelplein voor een snoezelruimte? Maak een tafeltent waar de kinderen onder kunnen kruipen!

FANTASIEMATERIAAL

Fantasiemateriaal is dat materiaal dat de fantasie tijdens het spelen van de kinderen prikkelt. Je vindt hier materiaal voor de inkleding van het speelplein, verkleedmateriaal voor animatoren en kinderen en rollenspelmateriaal terug. Voor deze materialen kan je zeker en vast vindmaterialen of echte, volwassen, materialen gebruiken.

INKLEDING VAN HET SPEELPLEIN

Meestal werkt je speelplein thematisch. Aan de hand van deze thema's geef je de activiteiten in de loop van de week vorm. Door enkel en alleen al een kijkje te nemen op je speelplein of in de lokalen zou je het thema moeten herkennen.

- Doeken in verschillende kleuren
- Grote stukken karton om een decor mee te maken
- Klemmen of stevige wasspelden om doeken vast te maken
- Podium voor toneel
- Sjortouw
- ...

Ook voor specifieke activiteiten kan er een inkleding voorzien worden. Geen go-cart parcours zonder verkeersborden of een zelfgemaakte carwash!

VERKLEEDMATERIAAL VOOR ANIMATOREN EN KINDEREN

Vaak begint het speelplein elke ochtend met een toneeltje voor de kinderen. Een mooi decor is leuk, maar ook de toneelspelers moeten natuurlijk verkleed zijn! Kinderen verkleeden zich ook graag, zeker als het kleren zijn van volwassenen (beeld je de kleuter met de pumps van mama maar in).

- Grimekoffer
- Oude kleren, niet té specifieke verkleedkledij
- Pruiken, zonnebrillen, hoeden, schoenen, tassen en nog veel meer gekke accessoires zijn een must!
- ...

MATERIAAL VOOR ROLLENSPLEN

Kleine kinderen spelen vaak winkeltje, doktertje, 'kokeneten',... . Voorzie ook hier verschillende materialen en accessoires voor. Maar volg wel de gulden regel: zoek materiaal dat verschillende invullingen kan krijgen: een mooie speelkeuken kan enkel een keuken zijn, maar een tafel kan alles worden! Voor deze activiteiten kan je ook zeer veel vindmateriaal gebruiken.

- Borstels
- Grote stukken karton en kartonnen dozen
- Koetsen en poppen
- Oude sleutels
- Potjes, pannetjes, plastic borden
- Strijkplank
- Tafels, stoelen, banken
-

CREATIVITEITS- EN EXPRESSIEMATERIAAL

Kinderen zijn graag creatief en expressief bezig. De meest gekende manier is voor velen knutselen. Maar kinderen drukken zich ook graag op andere manieren uit via muziek, dans en beweging. Ook hier zijn een aantal basismaterialen voorhanden.

KNUTSELMATERIAAL

Knutselen kan met veel en weinig materiaal, goedkoop en minder goedkoop, creatief en minder creatief. Werk bij voorkeur met niet té specifiek knutselmateriaal (in tegenstelling tot een kant-en-klaar pakket of wiebeloogjes). Op die manier prikkel je de creativiteit van de kinderen nog meer.

Denk ook goed na hoe je het knutselmateriaal kan opbergen, zorg er zeker voor dat de kinderen ook mee kunnen helpen opruimen.

Vaak kan je veel leuk knutselmateriaal terugvinden of verzamelen. Vraag ook zeker aan de ouders of ze een tijdje iets willen bijhouden om te kunnen gebruiken op het speelplein.

Vindmateriaal

Bierviltjes	Materiaal uit de natuur, vb. afgefallen bladeren
Botervlootjes	Oude kranten
Drank-karton of blik	Oude posters of posterkokers
Eierkartons	Oude rollen behangpapier
Ijzeren snoepdozen	Oude T-shirts die vuil mogen worden
Kartonnen dozen (of doosjes)	Petflessen
Kranten en tijdschriften	Piepschuim
Kroonkurken (metaal en kurk)	Potjes om verf in te doen
Kurk	Restmaterialen
Rolletjes van toiletpapier of keukenpapier	Touw
Ronde kaasdoosjes	Vinyl
Schoendozen	Wol
Stofresten	yoghurtpotjes
Stukjes hout	...
Tape	

Tip 1: in eierdozen kan je verf doen, de penselen kunnen in het dekseltje liggen.

Tip 2: posterkokers zijn ook leuk om knikkerbanen mee te maken

Knutselmateriaal

Allerlei soorten papier en karton	macramétouw
Behangerslijm (voor papier-maché)	Penselen
Crêpepapier / zijdepapier / froezelpapier (hoewel dit geen must is)	Potloden, stiften, wasco's
Friscostokjes	Satéstokken
Gips en gipsverband	Stoepkrijt
Gommen en slijpers	Tape (verschillende diktes)
Halve wasspelden	Touw
Kartonnen bordjes	Verf- en vingerverf
Kippengaas / binddraad	Verschillende scharen
Klei, zand, zoutdeeg ...	Zilverpapier
Klutselijm, lijmstiften, houtlijm ...	

Tip 1: als je verf koopt, kies dan vooral de basiskleuren, zwart en wit, laat de kinderen zelf experimenteren met kleuren!

Tip 2: macramétouw kan je in de snoezelhoek leggen om vriendschapsbandjes te maken

ANDER CREATIVITEITS- EN EXPRESSIEMATERIAAL

- Dansattributen (sjaals, doekjes,...)
- Microfoon
- Muziek- en slaginstrumenten
- Radio / muziekinstallatie
- Verschillende soorten muziek

Tip: je hoeft geen gigantische CD-collectie te hebben op het speelplein! Vraag aan de animatoren en kinderen om zelf wat muziek mee te nemen die op hun GSM of MP3 speler staat en koppel dit aan de muziekinstallatie. Kinderen gaan zich meer kunnen uitleven op de muziek van hun keuze

GEZELSCHAPSSPELLEN

Er bestaat een massa aan leuke gezelschapsspellen, maar het is niet altijd eenvoudig om een goede selectie te maken tussen al dat leuks. Daarom hanteren we hier een aantal tips & tricks waar je rekening mee kan houden. De spellen in onderstaande lijst zijn louter adviezen. We maken een onderscheid tussen kleine (voor op tafel) en grote (voor buiten) spellen.

- De spelregels mogen *niet te ingewikkeld* zijn en het spel mag *niet te lang duren*. Eenvoudige spelregels zijn ook belangrijk om kinderen zelfstandig te kunnen laten spelen. Wil je een nieuw spel introduceren, speel het dan eerst zelf met je collega-animatoren om de spelregels in de vingers te krijgen.
- De *spelonderdelen* mogen niet te klein of te fragiel zijn want dan gaan ze vlug verloren, ze worden meegenomen door de kinderen, of ze gaan stuk. De vraag hoe je stukjes gaat vervangen moet beantwoord worden vooraleer je een spel koopt. Sommige stukjes kan je zelf maken, sommige kan je kopen, en sommige reserveonderdelen van bepaalde spellen kunnen bijbesteld worden. Het is goed om dit in de aankoop al te voorzien: bv extra dobbelstenen, houten figuurtjes of pionnen, stevig papier om ontbrekende spelkaarten te maken,...
- Het spel moet handig kunnen *opgeruimd* worden, liefst door de kinderen zelf. Hiervoor kan een bijgevoegd, goed leesbaar overzicht op A4 gemaakt worden van de hoeveelheid onderdelen per soort. De onderdelen kunnen in sluitbare zakjes, in stof of in plastic, opgeborgen worden.

Kleine spellen		Grote spellen	
Halli Galli	Uno	Tic-tac-toe	Mölky
Gaszenbord	Jungle Speed	Yathzee	Reuze jenga
Twister	Gewone kaartspel	Buzz it	Reuze Twister
Kwartet	Toren van Pisa	Monopoly	Reuze Mikado
Boomgaard	Rummikub	Scrabble Junior	Reuze Vier op een rij
Dier op dier	Jenga	Schaken	Reuze speelkaarten
Domino	Mikado	Take 5!	Viking Kubb
Bingo	Vier op een rij	Dixit	...
Memory	Scrabbel Junior	Cluedo	
Wie is het?	Pim pam pet	

Nog extra voorzien

- Kleine en grote dobbelstenen
- Pionnen
- Stevig papier

Tip 1: organiseer een spelletjesavond met de spellen van je speelplein. Zo leren de animatoren de spelregels kennen én werk je aan een hechte groep

Tip 2: spelkaarten kunnen gelamineerd worden om te verstevigen en de dozen worden best geplastificeerd om veelvuldig gebruikt te worden. Het lamineren en plastificeren kan samen met enkele handig groter kinderen gedaan worden, bv op het einde van de dag tijdens de opvang.

TAAL- EN DENKSPELLEN, PLEZIER MET EEN BOEK, PUZZELS

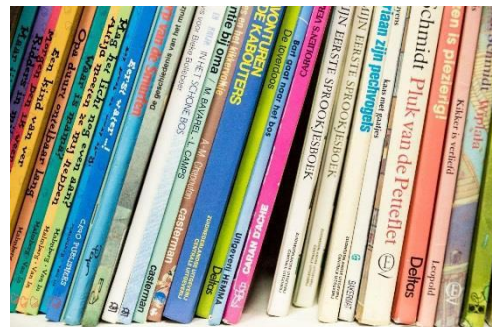
Taal is zeer vaak vervat in alle activiteiten die plaatsvinden op het speelplein. Via spel gebruik je taal op een spontane, plezierige, verrassende manier. Naast het impliciet gebruik van taal, bestaan er ook specifieke materialen en activiteiten met een sterk talige inkeer. Ook het kijken naar toneel, luisteren naar verhalen en zelf dramatiseren is op een speelse en aangename manier omgaan met taal.

- Kamishibai
- Poppenkast en handpoppen
- Verhalendobbelstenen

Denkspelen zijn die spelen waarbij kinderen vaak logische denkactiviteiten moeten uitvoeren, zoals schaken, dammen, ... veel gezelschapsspelen kan je zien al als denkspelen. Daarom is het onderdeel denkspelen samengevoegd met gezelschapsspelen.

Hoewel lezen vaak niet wordt aanzien als een vorm van spelen, is lezen vaak voor kinderen ook een zeer plezierige activiteit. Voorzie op je speelplein een plekje, bijvoorbeeld in de snoezelhoek, waar kinderen rustig kunnen lezen. Maak een goede selectie van je boeken, en voeg gerust boeken toe in andere talen.

- (voorlees)boeken
- Informatieve boeken
- Strips

Tot slot kan je nog puzzels toevoegen aan je aanbod. Ook puzzelen is een vorm van spelen voor kinderen, het helpt hen om waar te nemen, te ordenen, te sorteren, problemen op te lossen en zelfstandig werken. Er zijn verschillende soorten puzzels: inlegpuzzels, legpuzzels, schuifpuzzels, vloerpuzzels, tangram, 3D puzzels en doolhofpuzzels. Wat betreft een goed basisaanbod van puzzels raden we het volgende aan:

Klein		Groot	
Inlegpuzzels voor de allerkleinsten		Puzzeltegels	
Legpuzzels van 12 tot ongeveer 100 stuks		Vloerpuzzels voor klein en groot	
Tangram		Reuzetangram	
Doolhofpuzzels		Zelf een doolhof bouwen met karton	
Breïnbrekers			

BOUW- EN CONSTRUCTIEMATERIAAL

Bouw- en constructiemateriaal kan gaan van heel kleine dingen tot levensgrote materialen. Ook is het interessant om vindmateriaal toe te voegen aan de aangekochte bouwdoos: zand, water, takken, bladeren maken het bouwspel veel interessanter. Voor grotere constructies, zoals het bouwen van een kamp, is het aangewezen om wat gereedschap toe te voegen zoals hamers, nagels, zaag... Vergeet zeker niet ook spelmateriaal toe te voegen: een knikkerbaan is niets zonder knikkers en een waterweg is niets zonder water... In volgend overzicht kan je verschillende adviezen terugvinden, je moet dus zeker niet alles aankopen! Maak een selectie, maar let toch op dat er voor elke leeftijd wat leuks is.

Klein constructiemateriaal		Groot constructiemateriaal	
<i>Kleuters</i>	<i>Kind</i>	<i>Kleuters</i>	<i>Kind</i>
Knikkerbanen en extra knikkers		Reuzeblokken	Stocs
Kapla		Reuzeduplo	Reuzelego
Treinparcours		Maxibouw	Bouwen met kranten
Waterparcours		...	Quadro
Duplo	Lego		Landbouwplastic
Smartmax	Meccano		Pannelatten
Noppers	Clics		Verhuisdozen
Houten blokken	K'nex		PVC buizen
...

Mogelijke vindmaterialen

- Buizen of goten om parcours te maken voor knikkers, balletjes, water, autootjes...
- Doeken
- Grote en kleine dozen karton
- Natuurlijk materialen: hout, stokjes, bladeren, dennenappels, boomschijven,...
- Stevige (was)spelden
- Stokken / bezemstelen
- Tafels / stoelen / banken
- Touw
- ...

START

KAMPEN BOUWEN!

Wat vond jij zelf het leukst toen je speelde in het bos of een stukjes groen? Ja, hoor, kampen bouwen! Dit vereist natuurlijk wel nog ander materiaal dat tegen een stootje kan. Hier kan je ook zeer veel vindmateriaal aan toevoegen!

- Doeken / dekzeil / camouflagenet
- Kippengaas
- Paletten
- Planken
- Sjorbalken
- Sjortouw
- Stevige (was)spelden
- Stokken / bezemstelen
-

+ gereedschapskist waar kinderen mee mogen werken voor het bouwen van kampen en andere constructies.

WAAR KAN IK HET VINDEN?

Na een heel lange lijst van suggesties zal je je zeker en vast afvragen waar je dit allemaal kan vinden! Geen probleem hoor. Hier kan je enkele websites en adresjes vinden waar je terecht kan.

Stel jezelf eerst de vraag: *moet* ik dit kopen of kan ik het zelf maken of zoeken in de buurt?

- De plaatselijke doe-het-zelfzaak/middenstand heeft waarschijnlijk nog wel wat overschotjes van plankjes en buizen, doeken, stokken, rollen papier,... . Wie weet zijn ze in de winkel zelfs meer dan bereid om een goede prijs te geven voor de aankoop van materiaal?
- Het containerpark: normaal gezien kan je hier enkel oude materialen brengen, maar misschien lukt het wel om wat spulletjes mee te nemen. Piepschuim, autobanden, oude tv waarvan je de kast nog kan gebruiken,...
- Kringloopwinkels: hier kan je zeer veel gebruikte, échte, materialen vinden voor een zeer schappelijke prijs. Oude rekken, verkleedkledij, bestek, sofa's,... zijn altijd welkom op een speelplein!
- Ouders en buurtbewoners: wie weet hebben mensen van de buurt nog leuke spullen op de zolder staan of oude kledij die ze niet meer aan doen? Plaats zeker een oproepje bij de ouders van de kinderen! Zij zijn altijd wel bereid om hun steentje bij te dragen.

Wil je graag speciale materialen die te duur zijn om aan te kopen of die je niet kan stockeren? Neem eens een kijkje op de VGC-uitleendienst. Zij bieden je bijvoorbeeld een volledig uitgeruste circuskoffer, volksspelen, reuzespelen en nog veel meer aan!

En hier vind je dan een lijst van websites waar je terecht kan om je basisaanbod van je speelplein mee vorm te geven. Maak telkens de bedenking of het materiaal dat je selecteert voldoende duurzaam is. Opgepast, duurzaam materiaal is vaak ook duurder. Veel shopplezier!

- www.materiaalmagazijn.be
- www.pandava.be
- www.debanier.be
- www.lobbes.nl
- www.bol.com
- www.cocodrilo.be
- www.habaspeelgoedwinkel.nl
- www.solucious.be
- www.puzzelspelplezier.com
- www.creatiefspeelgoedplezier.com
- www.houtenspeelgoedplezier.com
- www.nenko.nl (snoezelmateriaal)
- www.hetknuffelkontje.nl (speelgoed voor kinderen met bijzondere noden)
- www.smabies.com (kleine kinderen, speelgoed voor kinderen met bijzondere noden)
- www.vandijktoys.nl (houten speelgoed)
- www.adecsport.be (specifiek sportmateriaal)
- www.janssen-fritsen.be (specifiek sport- en bewegingsmateriaal)
- www.hageland-educatief.com
- www.baert.com

Ga je toch graag zelf naar een winkel om het materiaal eerst uit te testen? Dan vind je hier een paar winkels in de buurt waar je zeker terecht kan:

Brussel

- **De Banier (NI) (chirowinkel):** zeer goede en relatief uitgebreide keuze aan gezelschapsspellen. Gespecialiseerd in gezelschapsspellen voor groepen. Je kan er ook terecht voor knutsel- en circusmateriaal.
- **Casse Noisettes (Fr):** Grootste aanbod aan gezelschapsspellen in België en zéér degelijk advies, maar... in het Frans ! Groot aanbod aan ander kwalitatief spelmateriaal: reuzespellen, houten speelgoed, traditionele spellen, volksspellen, verkleedkleden, ...
- **Wonderland (Fr; NI):** gespecialiseerd in gezelschapsspellen vanaf +/- 5 jaar tot volwassenen, degelijk advies.
- **The Grashopper (NI):** kwaliteitsspeelgoed + beperkt aanbod van gezelschapsspellen.

Buiten Brussel

- **Leuven - Mertens:** groot aanbod aan gezelschapsspellen en ander kwalitatief speelgoed. Zeer degelijk advies. Spellen kunnen ook besteld worden via internet of mail.
- **Aalst - Lielving:** vooral aanbod voor jonge kinderen
- **Liedekerke - Jolena:** gespecialiseerd aanbod
- **Halle - 9 Levens, Misha's Playground:** gespecialiseerd aanbod
- **Gent - Spelgezel:** gespecialiseerd aanbod; interessante site (je kan er goed spellen vergelijken)
- **Londerzeek – Toys Tempel:** 'speelgoedssupermarkt', groot aanbod van alle soorten speelgoed van de bekende merken

Speelgoedketens

- **De Krokodil:** keten van het betere speelgoed en gezelschapsspel. Uitgebreide keuze.
- **Dreamland:** zeer goede keuze aan gezelschapsspellen ; relatief goedkope prijs
- **Colruyketen:** beperkte maar goede keuze aan gezelschapsspellen aan scherpe prijzen
- **Alle shopping centra:** alle bekende speelgoedketens (Intertoys, Maxitoys, Bart Smit, Fun, Happyland, etc) hebben een beperkt aanbod van de meest populaire gezelschapsspellen.